

MAACKIA FAURIEI

af

ULLA WICKSELL

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Arboretet

DK-2970 Hørsholm

På Arboretet kan man i august måned se en gruppe på tre små træer med en iøjnefaldende rig blomstring. Planterne, som desuden udmærker sig ved en pæn vækstform og et meget spændende udspring, er *Maackia fauriei* (Lévl.) Takeda.

Disse planter stammer fra frø, som blev samlet af Nordisk Arboretudvalgs ekspedition til Sydkorea i 1976. Heri deltog blandt andre Lars Feilberg, Arboretet.

Frøene er samlet i det samme område, hvor abbé Faurie oprindeligt fandt *Maackia fauriei*, nemlig 1200 m's højde på bjerget Hallasan på øen Cheju-do (Quelpart Island) i det sydligste Korea. Her vokser *Maackia* i en blandingsskov bestående af *Quercus mongolica*, *Carpinus tschonoskii*, *C. laxiflora*, *Sorbus commixta*, *Cornus kousa*, *Taxus cuspidata*, *Abies koreana*, *Photinia* m.v.

De 18 år gamle planter i Arboretet er ca. 3 m høje. Grenbygningen er vifteformet og kronen er let afrundet.

Ved løvspring i begyndelsen af maj er bladene og de nye skud helt dækkede af silkehår, og planten har derfor et lysende sølvgråt skær. Samtidig kan man ane en krydret duft.

Helt fra begyndelsen af skudstrækningen kan man se de endestillede blomsterstande, som springer ud i begyndelsen af august med flødefarvede blomster.

De russiske botanikere F. J. Ruprecht og C. J. Maximowicz gav i 1856 slægten navnet *Maackia* til erindring om Richard Maack, der var lærer i naturhistorie i Irkutsk og i år 1855 rejste i Amur. Men den engelske botaniker Benthams har ført slægten *Maackia* til *Cladrastis* i Genera Plantarum. Derfor gav H. Léveillé i 1909 den af abbé Faurie fundne plante navnet *Cladrastis fauriei* Lévl. H. Takeda fandt imidlertid, at der var så mange forskelle mellem *Maackia* og *Cladrastis*, at *Maackia* bør henføres til sin egen slægt. Slægten *Maackia* har til forskel fra *Cladrastis* synlige vinterknopper, mere eller mindre modsatte småblade med få nerver, oprette kompakte blomsterklaser, 4-talligt bæger, mange nerver på bælgens og sejts ved. Takeda omkombinerede derfor i 1913 navnet til *Maackia Fauriei*.

Slægten *Maackia*, som til forskel fra *Cladrastis*, er helt asiatisk med udbredelse i Japan, Korea, Kina og Amur, opgives at bestå af 6-12 arter. Slægten *Cladrastis* findes tillige i Nordamerika.

Maackia fauriei blev fundet af abbé Faurie i 1907. E.H. Wilson, som rejste for Arnold Arboretet, samlede frø på øen Cheju-do i 1917 og det er den første introduktion i kultur. I 1922 blev den introduceret i Kew.

W. J. Bean skriver i *Trees and Shrubs Hardy in the British Isles*, at *Maackia fauriei* kan blive indtil 8 m høje træer, men kan desuden forekomme som ca. 2 m høje buske.

Bladene er uligefinnede, indtil 20 cm lange med 9 til 17 helrandede småblade, som er ovale til ægformede med afrundet bladbasis og gradvis tilspidset spids. Småbladene er stilkede og mere eller mindre modsatte. Ved udspring er både blade og skud dækkede af silkehår, hvilket giver hele planten et lysende sølvgråt skær. Silkehårene er flercellede. Hårene forsvinder gradvist og er faldet af, når bladene er fuldt udviklede. Derefter er bladene mørkegrønne og glatte resten af sæsonen. Efterårsfarven er lidt gullig.

Blomsterne, der er ca. 1 cm lange, sidder tæt sammen i en endestillet, opret til udadrettet, sammensat blomsterstand, bestående af flere klaser. Blomsterstilkene er hårede. Støttebladet er lille, kun 0,7-1 mm. Bægeret er klokkeformet, 3 mm langt, dunhåret og kun lidt tandet. Der er 10 støvdragere og en silkehåret frugtknude. Blomstringen begynder ikke forneden, som man ville forvente, men omkring midten af klasen. Bælgene, som er flade og hårede, bliver ved modenhed 3-4 cm lange.

På Arboretet begyndte planterne at blomstre i 6-7 års alderen, og derefter er blomstringen tiltaget fra år til år. Omkring den 1. august begynder de første blomster at springe ud og, afhængigt af vejret, varer blomstringen ca. 3 uger. Blomsterne bliver flittigt besøgt af bier.

Planterne har vist sig fuldt hårdføre. I varme eftersomme og efterår er frøene blevet modne og har spiret villigt.

Foroven tv: *Maackia fauriei* i Arboretet i begyndelsen af maj.

Foroven th: Nærbillede af *M. fauriei* i udspring.

Midt i tv: Nyt silkehåret skud.

Midt i th: Blade med delvis behåring.

Midt i th: Nærbillede af blomsterstand

Nederst tv: Blomsterstand lige før udspring – bemærk de store knopper midt på klasen.

Nederst th: Blomstring i begyndelsen af august.

De tre planter på Arboretet er lidt forskellige fra hinanden med hensyn til vækstform og blomstring. Den plante, som indtil nu har haft den kønneste blomstring, har også den pæneste vækst. Tiden vil vise om dette holder.

Bean skriver om slægten, at planterne er meget hårdføre og vokser godt i en god solåben jord, men ellers har de ingen fremtrædende kvaliteter. Det sidste kan man være dybt uenig i, i hvert tilfælde med hensyn til *M. fauriei*, som virkelig har flere gode kvaliteter og ville egne sig fortrinligt til plantning i både haver og parker.

Litteratur

- Bean, W. J. 1976. *Maackia*. – Trees and Shrubs Hardy in the British Isles. Eighth Edition Revised, Vol. II: 639-640.
- Hagman, M., Feilberg, L., Lagerström, T., & Sanda, J. E. 1978. The Nordic Arboretum Expedition to South Korea 1976. – Dep. of Forest Genetics, Helsinki.
- Léveillé, H. 1909: LXI. Decades plantarum novarum. XXII. – Fedde, Repert, VII: 230-231.
- Takeda, H. 1913. *Cladrastis* and *Maackia*. – Not. Bot. Gard. Edinb. 37: 95-104, plates 26-27.